

Om serviceloven
og handicapkompenserende ydelser

Decibel
Børn og unge med høretab

Online
tirsdag d.27.april 2021

Socialrådgiver – handicapkonsulent

Inge Louv

www.ingelouv.dk

Indledning

[§ 1 i serviceloven](#) angiver formålet med serviceloven

- at forbygge sociale problemer
- at tilbyde almene ydelser med forebyggende sigte
- at tilgodese behov, der følger af nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer
- formålet med hjælpen
 - at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv
 - at lette den daglige tilværelse
 - at forbedre livskvaliteten
- Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.
- Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Hvem har ansvar for hvad

- Forældrene har ansvar for deres børn under 18 år både praktisk, økonomisk, omsorgsmæssigt m.v.
- Kommunen har forpligtelse til at yde støtte, hvis enten forældrene har nedsat forældreevne eller barnet har nogle særlige vanskeligheder, der giver behov for støtte
- Kommunen har ansvar for at foretage en udredning eller en undersøgelse og vurdere barnets og familiens behov forud for valg af indsats

Udredning af barnets funktionsevne
samt barnets og familiens behov

Sagsbehandlerens
faglige vurdering

Formål og
mål

Afgørelse

På baggrund af udredning og faglig vurdering, kan der fastsættes

- formål
- mål

Myndigheden træffer afgørelse

- om barnet og familien er berettiget til støtte
- hvilken støtte, hvilken ydelse
- hvilken konkret udfører, der skal levere ydelsen

Afgørelsen kan påklages til Ankestyrelsen af borger (forældrene)

Udfører og barn / familie

Delmål

Valg af midler og
metoder

Valg af aktiviteter, der sammen med
midler og metoder medvirker til
målopfyldelse (delmål → mål → formål)

Hvem er omfattet af hvad...

Børn med vanskeligheder kan være omfattet af servicelovens §§ 11, 52, og folkeskolelovens § 3 eller 4, og børn med funktionsnedsættelse kan desuden være omfattet af § 84 stk.1

Børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk / langvarig lidelse kan også omfattes af §§ 11.8, 41 og 42, 45, 86.2, 112 - 116

Børn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne med behov for et særligt støtte-, behandlings- og trænings-tilbud kan omfattes af § 32

Råd og vejledning, serviceloven

Kommunen yder råd og vejledning efter [serviceloven](#)

- § 10 for alle borgere
- § 11 til familier, børn og unge

[VISO](#) yder rådgivning og udredning (på myndighedens anmodning)

- § 13 specialrådgivning til borgere, kommuner, institutioner og tilbud, når der er behov for supplerende ekspertise, viden og erfaring

[DUKH](#) yder råd og vejledning

- § 14 uvildig vejledning om sagsbehandlingsregler til borgere, pårørende (og kommuner) – ydes af DUKH, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet

Handicapkompenserende ydelser

- For at forældrene kan få dækket § 41 nødvendige merudgifter og § 42 tabt arbejdsfortjeneste, skal det være dokumenteret, at barnet har en *betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en indgribende kronisk eller indgribende langvarig lidelse*
- Det er ikke diagnosen men følgerne og konsekvenserne af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse, der er afgørende for, om barnet er omfattet
- Det er myndigheden i kommunen, der har kompetencen til at træffe afgørelse, om barnet er omfattet – det er ikke lægen, hospitalet, skolen, PPR, talepædagogen eller andre

Hvordan udreder vi

- Sagsbehandleren skal foretage en bred vurdering i forhold til barnets samlede livssituation – herunder hvilken betydning funktionsnedsættelsen har i relation til barnets aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold mv.
- Nogle kommuner har udviklet deres egen systematik, mens andre anvender de værktøjer, Socialstyrelsen har udviklet til udredning på børnehandicapområdet

Konsekvenserne for barnets hverdag

Gode helbredsbeskrivelser fra f.eks. læge/psykiater, psykolog, logopæd, fysio- / ergoterapeut giver et godt grundlag for at undersøge hvilke følger, diagnosen har for barnet if.t.

Udvikling
og adfærd

Fritidsaktiviteter
og venskaber

Familieforhold og
relationer –
barnets forhold
til forældre og
søskende

Skoleforhold og
læring
dagtilbud /
skole

Beskrivelse af de forhold barnet lever under
Familieforhold – omgivelser

Med brug af hjælpemiddel

- Hvis et barn ved brug af et hjælpemiddel fungerer som andre børn, vurderes det ikke, at barnet har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne, og der kan ikke ydes hjælp efter §§ 41-42
- Det beror på en konkret individuel vurdering, og Ankestyrelse fastslår i [PA 43-15](#), at vurderingen skal foretages ud fra barnets funktionsniveau med brug af hjælpemidlet.
- I den konkrete sag var barnet med cochlear implant CI omfattet, og Ankestyrelsen lagde vægt på
 - CI kan skabe en ikke-normal hørelse, hvor hjernen er på overarbejde
 - barnets impressive ordforråd lå under gennemsnittet
 - barnet har svært ved at modtage en kollektiv besked, deltage i snak i klassen og i fælles samtaler

Merudgifter, Serviceovens § 41

Målgruppe

- personer, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år med handicap eller kronisk lidelse

Betingelser

- Det skal dokumenteres, at barnet har betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende og kronisk eller langvarig lidelse

Formål

- at dække de udgifter, familien ikke ville have haft
- at familien skal leve så normalt som muligt
- at støtte familien, så barnet kan bo hjemme

Yderligere betingelser for § 41

- merudgiften skal være en forsørgelsesudgift
- udgiften er en følge af barnets handicap / lidelse
- merudgifter er udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet ikke havde handicap / lidelse
- merudgiften skal være nødvendig, for at familien kan leve som andre familier uden handicap
- udgiften kan ikke dækkes eller være reguleret efter andre bestemmelser
- merudgifterne overstiger [5.145 kr. årligt \(2021\)](#)
- forældrene skal selv sandsynliggøre udgiftens størrelse

Merudgifter

- Ydelsen er skattefri og uafhængig af modtagers indtægt og formue
- Sagsbehandleren vurderer i dialog med familien hvilke merudgifter, familien har de kommende 12 måneder
- De samlede merudgifter for det kommende år deles ud på måneder og rundes op eller ned til nærmeste 100, og den udbetales som en løbende ydelse
- Der kan i visse situationer udbetales enkeltstående udgifter som en enkeltstående udbetaling
- Det kan i særlige tilfælde aftales med forældrene, at kommunen afregner direkte med leverandør

Hvad er ikke en merudgift

- Udgifter,
 - som også andre forældre har til deres børn
 - som ikke er en forsørgelsesudgift
 - som ikke er nødvendige for at leve som andrekan ikke dækkes efter § 41

- Behov, der skal dækkes af andre sektorer – f.eks.
 - hjælpemidler
 - behandlingsredskaber
 - transportudgifter til skolekan ikke dækkes efter § 41

Målgruppe § 42

Målgruppe

- personer, der i hjemmet forsørger barnet under 18 år i hjemmet

og

- forældre til børn anbragt udenfor hjemmet, hvis moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet under barnets hospitalsbesøg er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet

Betingelser § 42

Betingelsen for at få tabt arbejdsfortjeneste er,

- at barnet har betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende og kronisk eller langvarig lidelse

og

- at det er en *nødvendig* konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet skal passes i hjemmet,

og

- at det er mest *hensigtsmæssigt*, at det er en af forældrene, der passer det

Hvad er ikke omfattet af TA

- Almindelige forældreopgaver – f.eks.
 - at følge sit mindre barn til fritidsaktiviteter
 - at indrette sin arbejdstid efter det mindre barns behover ikke omfattet af § 42
- Behov, der skal dækkes af andre sektorer – f.eks.
 - personlig pleje til barnet, der har en alder til selv at varetage personlig pleje men er forhindret i det grundet funktionsnedsættelse skal vurderes efter § 83
 - kørsel til skole vurderes efter folkeskolelovenog er dermed ikke omfattet af § 42

Betingelser § 42

- Modtageren skal opfylde betingelserne
 1. dokumentere helt eller delvis arbejdsophør
 2. dokumentere indtægtstab
 3. medvirke til fremskaffelse af et beregningsgrundlag
- Også selvstændige skal opfylde ovenstående betingelser

Beregning § 42

- Der tages udgangspunkt i den seneste bruttoindtægt første gang, man beregner – herefter satsreguleres hvert år d.1.januar
- Dog ydelsesloftet, som i [2021 er på 32.671 kr.](#) månedligt
- Forældre, der har fået udbetalt § 42 i 2010, fortsætter på de gamle regler for samme barn, samme handicap og samme behov
- Den beregnede sats anvendes ved fremtidige udbetalinger både
 - løbende
 - enkeltstående dage eller timer
 - enkeltstående perioden
- Sparede udgifter til f.eks. dagtilbud og kørsel til arbejde skal fratrækkes før udbetaling

Løbende ydelser

- Merudgifter § 41 og tabt arbejdsfortjeneste § 42 er løbende ydelser, der kun kan ændres eller ophøre, når der træffes en afgørelse på baggrund af et beslutningsgrundlag
- Dog kan man for § 42 forhånd er indgå aftale om en tidsafgrænset periode
- §§ 41 og 42 ophører uden varsel, når den unge fylder 18 år

Særligt ved mistet deltidsarbejde

- Særlig supplerende ydelse, § 43
 - hvis en person, der modtager tabt arbejdsfortjeneste bliver ledig fra sit deltidsjob, udbetales en særlig supplerende ydelse svarende til dagpenge i op til 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor ledigheden indtræffer, hvis pågældende opfylder betingelserne

Ved fuldt ophør eller nedsættelse

Ved fuldt ophør af § 42

- Afviklingsperiode
 - tabt arbejdsfortjeneste udbetales i 14 uger efter, at betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet, medmindre der på forhånd er aftalt en bestemt periode
- Varslingsperiode
 - tabt arbejdsfortjeneste udbetales i 14 uger efter, at betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet

Ved væsentlig nedsættelse af § 42

- Indretningsperiode
 - i særlige situationer ydes en indretningsperiode, hvis § 42 ydelsen nedsættes i væsentligt omfang

Ved fuldt ophør af § 42

Særlige klageregler for sager omfattet af varslingsreglerne

- Borger har som i andre sager 4 ugers klagefrist
- Kommunen har 2 ugers genbehandlingsfrist
- Ankestyrelsen har 8 ugers behandlingsfrist

så det herved sikres, at sagen er færdigbehandlet, inden varslingsperioden er udløbet, og afviklingsperioden kan påbegynde

Ophør af § 42

For kommunens afgørelser om ophør af § 42 betyder det:

Klager ikke

- Hvis borger ikke klager, vil varslingsperioden og afviklingsperioden køre parallelt, og indsatsen ophører 14 uger efter, afgørelsen er meddelt borger

Klager

- Hvis borger klager, må afviklingsperioden først påbegyndes efter, at varslingsperioden er udløbet - også selvom Ankestyrelsen allerede har stadfæstet kommunens afgørelse.
- Ankestyrelsen kan give yderligere opsat virkning f.eks. hvis kommunen indsender klagen for sent

Tillæg til ferieformål, § 42

- ferietillæg på 1 % udbetales sammen med TA 1.maj
- ved delvist eller fuldstændigt ophør udbetales ferietillæg på
 - 12,5% af bruttoindkomsten i det forudgående kalenderår (udbetales ved ophøret)
 - og 12,5% af bruttoindkomsten i det kalenderår, hvor ophøret finder sted (udbetales ved ferieårets start året efter)
- der skal ikke udstedes feriekort, og det skal ikke kontrolleres, hvornår der holdes ferie
- personer der modtager hjælp til enkeltdage er jf. [PA C 48-03](#) og [PA C 50-03](#) omfattet af ferietillæg på 1 % men ikke af de 12,5 %, før der træffes afgørelse om endeligt ophør

Serviceovens § 84 stk.1

- Kommunen tilbyder afløsning eller aflastning til forældre og andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
 - afløsning i hjemmet f.eks. et antal timer ugentligt eller månedligt, som forældrene selv disponerer over
 - aflastning udenfor hjemmet f.eks. et antal døgn, som forældrene tilrettelægger i samarbejde med aflastningsinstitutionen eller aflastningsfamilien
- Afløseren ansættes af kommunen – der indhentes straffe- og børneattest
- Aflastningsfamilien eller institutionen vælges af rådgiver ud fra en konkret vurdering af barnets behov

Afløsning og aflastning

I vurdering af form og omfang indgår

- samlet vurdering af familien aflastningsbehov
 - herunder også hensynet til søskende
- hvilke andre tilbud barnet / familien har
- at begge forældre bør kunne aflastes samtidig
- hvilken form vil bedst dække behovet – afløsning i hjemmet eller aflastning uden for hjemmet eller en kombination

Der lægges plan for hvad, indsatsen skal medvirke til at opnå

- at forældrene kan sove igennem
- at forældrene kan tale sammen uden at blive afbrudt
- at forældrene kan tage vare på de raske søskende eller lave aktiviteter med dem i og udenfor hjemmet

Serviceovens § 45, ledsagelse

- unge i alderen 12 – 17 år
- ledsagelse til selvvalgte aktiviteter
- 15 timer månedligt
- den unge skal selv kunne efterspørge ledsagelsen og forstå konsekvenserne af ledsagelsen
- der må ikke være behov for pædagogisk støtte
- kan selv udpege ledsager, der skal godkendes af kommunen
- ikke ansættelse af nærtstående
- forældrene dækker selv udgifter til ledsagerens transport, entré m.v. – kan søge tilskud på [937 kr. årligt](#)

NY lovgivning

Fra 1.januar 2021 har kommunen ansvar for at planlægge overgangen til voksentilværelsen for unge med handicap

Betingelsen er

- at den unge har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne
- at den unge eller forældrene modtager hjælp efter serviceloven grundet den unges handicap
- at den unge fylder 16 år efter 1.januar 2021

Forberedelsen af overgangen skal foregå i dialog med den unge og forældrene, og relevante sektorer skal inddrages, så den nødvendige hjælp kan iværksættes umiddelbart efter den unge fylder 18 år

Afslutning

- Det var en lidt hurtig gennemgang af vigtige bestemmelser
- Jeg håber, I trods alt fik noget af det, I kom for – eller at I kan plukke enkeltdele ud, I kan bruge
- Giv gerne en tilbagemelding mundtligt eller i chatten, så vi kan tage det med, når vi tilrettelægger webinar en anden gang

Tak for i dag!